

Aluehallintovirasto

HYVÄÄ KOHTELUA KOSKEVA SUUNNITELMA

OSAO webinaari 18.3.2021

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Saku Vaskivuo

Erityisvastuualueena lastensuojelun sijaishuollon ohjaus- ja valvonta

YTM, Sosionomi Amk, JET

Perustuslaki 1999/731

- Sijaishuollossa toteutetaan julkista valtaa.
- Perustuslain 22 §:ssä on säädetty velvollisuus turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Muun muassa:

- 6 § Yhdenvertaisuus
- 7 § Oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen
- 9 § Liikkumisvapaus
- 10 § Yksityiselämän suoja
- 11 § Uskonnon ja omantunnon vapaus
- 14 § Vaali- ja osallistumisoikeudet
- 15 § Omaisuuden suoja
- 16 § Sivistykselliset oikeudet
- 17 § Oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin
- 19 § Oikeus sosiaaliturvaan
- 21 § Oikeusturvaperiaatteet

YK:N SIJAISHUOLLON OHJEET (Lastensuojelun Keskusliiton verkkojulkaisu, 1/2018)

YK:n sijaishuollon ohjeet hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa 20.11.2009, jotka edistävät lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa

- Lapsia tulee aina kohdella arvokkaasti ja kunnioittavasti, ja heidän tulee saada tehokasta suojelua pahoinpitelyltä, laiminlyönniltä ja kaikilta hyväksikäytön muodoilta, uhkasipa se heitä hoitopalvelujen tarjoajien, ikätovereiden tai ulkopuolisten taholta missä tahansa hoitoympäristössä.
- Toimivaltaisten viranomaisten tulisi laatia jokaisessa maassa näiden ohjeiden mukainen asiakirja, jossa määritellään sijaishuollossa olevan lapsen oikeudet. Sijaishuollossa olevien lasten tulisi voida ymmärtää täysin hoitoyhteisön säännöt, määräykset ja tavoitteet sekä omat oikeutensa ja velvollisuutensa yhteisössä.
- Mitään voiman tai rajoitusten käyttöä ei tulisi sallia, ellei se ole aivan välttämätöntä lapsen tai muiden henkilöiden fyysisen tai psyykkisen koskemattomuuden turvaamiseksi. Rajoitusten käytön tulee olla sopusoinnussa lainsäädännön kanssa, kohtuullista ja oikeasuhteista ja siinä tulee kunnioittaa lapsen perusoikeuksia.

Lastensuojelun laatusuositus

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2019:8

- Kriteeri 3 Sijaishuoltoipaikka on lapselle turvallinen kasvuympäristö. Lapsi kokee olonsa turvalliseksi sijaishuoltoipaikassa.
- Kriteeri 4 Sijaishuoltoipaikassa lapsi saa tukea kasvuunsa ja kehitykseensä ja sijaishuoltoipaikassa on lasta arvostava ja kannustava ilmapiiri.
- Kriteeri 5 Lapsella on mahdollisuus osallistua omaa elämäänsä, sijaishuoltoipaikan arkea sekä omaa asiakkuuttaan koskevaan päätöksentekoon.
- Kriteeri 8 Lapsi tietää oikeuksistaan ja oikeusturvakeinoista ja sijaishuoltoipaikassa kunnioitetaan lapsen itsemääräämisoikeutta.

Ammattieettiset velvollisuudet ja asiakkaiden hyvä kohtelu

- Lastensuojelun sijaishuollon asiakastyön arvot ovat sidoksissa yleisiin sosiaali- tai terveydenhuollon toimintaa ohjaaviin arvoihin ja eettisiin periaatteisiin, kuten ihmiskäsitykseen, ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin, sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, asiakkaiden arvostamiseen, itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen ja osallisuuden edistämiseen. (esim. Talentian ammattihenkilön eettiset ohjeet)
- Toimintaperiaatteet ja arvot näkyvät asiakastyössä ammattieettisenä toimintana ja menettelytapoina; asenne työhön ja asiakkaisiin, osaaminen, motivaatio, itsereflektio.
- Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 4 §:n 2 momentin mukaan ammattieettisenä velvollisuutena sosiaalihuollon ammattihenkilön on noudatettava ammattitoiminnassaan, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä asiakastietojen käsittelystä säädetään.
- Hallituksen esityksessä laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (HE 354/2014) mainitaan keskeisiksi sosiaalialan eettisiksi periaatteiksi asiakaslähtöisyys, pyrkimys mahdollisimman asialliseen ja neutraaliin toimintaan, asiakkaan ihmisarvon ja yksilöllisyyden ehdoton kunnioittaminen sekä kyky pohtia ja kyseenalaistaa omaa ammatillista toimintaa ja päätöksentekoa, sen oikeudenmukaisuutta ja päätöksenteon perusteita.

Ammattieettiset velvollisuudet ja asiakkaiden hyvä kohtelu

- Sosiaalihuollon ammattihenkilölain 5 §:n mukaan sosiaalihuollon ammattihenkilö on velvollinen ylläpitämään ja kehittämään ammattitaitoaan sekä perehtymään ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin. Sosiaalihuollon ammattihenkilön työnantajan tulee luoda edellytykset sille, että ammattihenkilö saa työssään tarvittavan perehdytyksen ja että hän voi osallistua ammattitaitonsa kehittämiseksi tarpeelliseen täydennyskoulutukseen.
- Hallituksen esityksessä laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (HE 354/2014) mukaan ammattihenkilöllä itsellään tulee olla vastuuta ammattitaitonsa ylläpitämisestä ja kehittämisestä minkä ohella myös työnantajalla velvollisuus luoda edellytykset ammattitaidon ylläpitämiseen, kehittämiseen ja tarpeelliseen täydennyskoulutukseen.
- Sosiaalihuoltolain 48 § velvoittaa sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvaa toimimaan siten, että asiakkaalle annettavat sosiaalipalvelut toteutetaan laadukkaasti. Työntekijän on ilmoitettava viipymättä yksikön vastuuhenkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa.

OMAVALVONTA - asiakasturvallisuuden perusta

Omavalvonnan tasot

1. Järjestäjän (kunnan, kuntayhtymän) vastuuseen kuuluva omavalvonta.
2. Palveluntuottajan omavalvonta; velvollisuus laatia omavalvontasuunnitelma ja toimia käytännössä sen mukaisesti.
3. Työntekijän omavalvonta: jokaisen työntekijän velvollisuus on toimia turvallisesti.

Asiakasturvallisuuden määritelmä:

- Palvelut järjestetään, tuotetaan ja toteutetaan siten, ettei asiakkaan fyysinen, psyykinen, sosiaalinen eikä taloudellinen turvallisuus vaarannu.
- Sekä organisaatiot että asiakastyötä tekevät työntekijät toteuttavat laissa säädetyt velvoitteet ja noudattavat työssään eettisesti kestäviä periaatteita ja toimintakäytäntöjä.
- Asiakasturvallisuusstrategian (2017-2021) määritelmä potilas- ja asiakasturvallisuudesta on, että henkilön saamat hoito, hoiva ja palvelut edistävät hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan ja näistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa (Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategia 2017–2021 : Toimeenpanosuunnitelma, STM:n julkaisuja 2020:1)

Omavalvonta

- Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma osana omavalvontaa on parasta valvonnallisten epäkohtien ennalta ehkäisyä.
- Omavalvonta on aina ensisijaista suhteessa viranomaisvalvontaan.
- Yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 5 §:n mukaan vastuhenkilö vastaa siitä, että toimintayksikössä toteutettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset. Vastuu toimintayksikön laadusta on vastuhenkilöllä ja palveluntuottajaorganisaatiolla (mm. toimitilat, henkilöstörakenne, lainmukainen toiminta).
- Vastuhenkilön on valvottava työntekijöiden menettelyä työnjohdollisesti ja huolehdittava siitä, ettei asiakkaisiin kohdistu lainvastaista, epäasiallista tai loukkaavaa menettelyä.
- Myös henkilökunnan on huolehdittava siitä, että huolenpito- ja kasvatustyö suoritetaan kunkin asiakkaan tarpeisiin vastaten ja asiakasta kunnioittaen (laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 4 § ja sosiaalihuoltolaki 30 §)

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

- Ammatillisten perhekotien ei tarvitse tehdä, mutta on erittäin suositeltavaa laatia.
- Suunnitelman muotoseikoista ei ole ohjeistettu tarkemmin kuin mitä 61 b §:ssä olevissa kohdissa on säädetty.
 - Esimerkiksi Valtion koulukodeissa suunnitelma on muodossa:
Tätä me lapset toivomme → Tämän me aikuiset lupaamme
- Valvonnassa (kantelut, epäkohtailmoitukset, yhteydenotot) ylikorostuvat asiakkaiden kohteluasiat (esim. rajoitustoimenpiteillä uhkaaminen, epäasiallinen toiminta, kielenkäyttö, toimintakulttuuri, suhtautuminen lapsiin, epäjohtonmukaisuus).
- Lapset eivät juurikaan kantele, valita rajoituspäätöksistä, eivätkä tunne oikeuksiaan ja oikeusturvajärjestelmiä.
- Sijaishuollossa on menossa laitostoimintakulttuurin muutos.

Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma

- Tavoitteena toiminnan läpinäkyvyys ja avoimuus
- Perehdytysoppaaksi uusille työntekijöille ja työtiimille ohjeeksi
- Osana yksikön rajoitustoimenpideohjeistusta
- Kasvatusoppaaksi, joka kuvaa kasvatuksen toimintaperiaatteet
- Ihannetilana ja tarkoituksena on, että hyvää kohtelua koskeva suunnitelma, yksikön säännöt, omavalvontasuunnitelma ja henkilökunnan rajoitustoimenpideohjeistus, laatukäsikirja (sekä myös päätöksenteon delegointisääntö) muodostavat toimivan kokonaisuuden.

- **PÄÄTÖS 22.7.2020 EOAK/6166/2019** (Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamiehen sijainen Mikko Sarja, Esittelijä: Esittelijäneuvos Tapio Rätty).

Ratkaisussa todetaan, että on hyväksyttävää ja lastensuojelulain mukaan välttämätöntä, että laitoksissa laitoksen ohjaajat ja lapset keskustelevat yhteisesti laitoksen säännöistä ja niistä seuraamuksista, joita käytösrikkomukset mahdollisesti aiheuttavat. Laitoksessa on kerrottava lapsille laitoksen ja sen henkilökunnan käytössä olevista keinoista sekä toisaalta myös lapselle kuuluvista oikeusturvakeinoista ja siitä, millä tavoin sijoitettu lapsi voi reagoida, mikäli hän kokee kohtelunsa olevan epäoikeudenmukaista tai lainvastaista. Laitoksessa annettavan hyvän kasvatuksen tulee olla yleisesti hyväksyttävää, siis sellaista, joka täyttää ne kriteerit, jotka yhteiskunnassa on yleisesti asetettu hyvälle ja tavanomaiselle kasvatukselle. Kasvatukseen ja siihen liittyvien rajojen tulee olla yksittäisen lapsen kannalta objektiivisesti hyväksyttäviä ja puolustettavia. Lastensuojelulain säännökset eivät anna laitokselle oikeutta käyttää epäasiallisia, perusteettomia tai mielivaltaisia kasvatukseen keinoja.

- **Tapio Rädyn antamassa lausunnossa EOAK/6666/2018** Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle (HE 237/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle lastensuojelulain muuttamiseksi)

Rätty on todennut hyvää kohtelua koskevasta suunnitelmasta, että laitoksen säännöt ovat voineet jäädä lapsille sisällöltään ja merkitykseltään vierailiksi, niitä ei ole selvitetty lapsille ja ne ovat tarkastuksilla kuultujen lasten mielestä usein mielivaltaisia. Kunnilta saatujen selvitysten ja palautteiden perusteella näyttää siltä, ettei myöskään sosiaalityöntekijöillä ole ollut käytännössä mitään tietoa siitä, minkälaisia kasvatukseen keinoja, ja tosiasiallisia rajoituksia, laitokset käyttävät ja toimeenpanevat sijaishuoltoa järjestäessään.

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman sisältö LSL 61 b

1) Toimenpiteistä lasten ikätasoisien itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi, tukemiseksi ja ylläpitämiseksi

- Suunnitelman tarkoituksena on tukea lasten itsemääräämisoikeutta sekä luoda avoimuutta ja yhteisymmärrystä yhteisistä säännöistä ja toimintatavoista
- Kuvata yksikön sääntöjä ja toimintatapoja suhteessa lasten itsemääräämisoikeuteen / perusoikeuksiin
- Tuoda esille yksikön luonnetta ja kuntoutus-/ kasvatusideologiaa / kasvatustapojen
- Miten työntekijät voivat tukea lasten itsemääräämisoikeutta / perusoikeuksia?
- Kertoa lasten ja työntekijöiden velvollisuuksista ja vastuista sekä oikeuksista
- Miten lapsen yksilöllinen tilanne huomioidaan suhteessa yleisiin sääntöihin?
- Miten lasten mielipiteet ja oikeus vaikuttaa omiin ja yksikön asioihin huomioidaan? Miten lasten osallisuus toteutuu yksikössä?

2) Menettelytavoista ja 4 a §:ssä tarkoitetuista hyvästä hoidosta, kasvatuksesta sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellisesta valvonnasta ja huolenpidosta, joiden avulla sijaishuolto toteutetaan ensisijaisesti ilman tässä laissa tarkoitettuja rajoituksia

- Kohdassa viitataan LSL 4 a §:än (ja edelleen lapsen huoltolain 1 §:än), mutta huomioi myös 4 §:n lastensuojelun keskeiset periaatteet (miten nämä näkyvät meidän yksikössä) :

Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle:

- 1) tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet
 - 2) mahdollisuuden saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaisen valvonnan ja huolenpidon
 - 3) taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen
 - 4) turvallisen kasvuympäristön ja ruumiillisen sekä henkisen koskemattomuuden
 - 5) itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen
 - 6) mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan
 - 7) kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioimisen (+ sukupuoli-identiteetti)
- Mitä hyvä kohtelu tarkoittaa juuri meidän yksikössä? Millaista kielenkäyttöä sallitaan lapsilta/ aikuisilta? Miten kiusaamiseen puututaan?
 - Miten ennalta ehkäistään rajoitustilanteiden syntyä?
 - Tavoitteena on vähentää rajoitustoimenpiteitä (ja valvonta-asioita sekä kanteluita)

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman sisältö

3) siitä, miten rajoitusten käytön yhteydessä huolehditaan kaikkien yksikössä olevien lasten turvallisuudesta

- Mutta myös miten huolehditaan rajoitustoimenpiteen kohteena olevan lapsen turvallisuudesta ja yksityisyydestä?
- Turvallisuuden tunteen vahvistaminen.
- Omavalvonnan riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat.
- Laatua ja asiakasturvallisuutta parannetaan tunnistamalla jo ennalta kriittiset tilanteet. Turvallisuuskulttuurin luominen.
- Suunnitelmallinen toiminta epäkohtien ja todettujen riskien poistamiseksi tai minimoimiseksi sekä toteutuneiden haittatapahtumien kirjaaminen, analysointi, raportointi ja jatkotoimien toteuttaminen.

4) siitä, miten palvelujen tai hoidon toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden ja muiden toimintayksikössä työskentelevien tai oleskelevien turvallisuudesta huolehditaan rajoitusten käytön yhteydessä ja muissa tilanteissa, joissa heihin saattaa kohdistua väkivallan uhkaa

- Työsuojelullinen näkökulma.
- Esimiehen vastuulla on henkilöstön riittävä perehdytys erityisesti toiminnassa asiakas- ja potilasturvallisuuteen kohdistuviin riskeihin.
- Fyysisen kiinnipitämisen menetelmät
- Haasteellisen käyttäytymisen ennaltaehkäisy ja hallinta.
- Hälytysjärjestelmät, kameravalvonta.
- Työvuorosunnittelu ja resurssointi, yötyön riskit.

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman sisältö

5) siitä, miten tässä laissa tarkoitetut rajoitukset toteutetaan ja missä tilanteissa niitä voidaan käyttää

- Rajoitustoimenpiteiden toteuttamisen tapa ja tilanteet, joista säädetään laintasoisesti, joten on huomattava, että suunnitelmalla ei näitä voida millään tavoin muuttaa.
- Liittyy lastensuojelulain 61 a §:ään Rajoitusten käytön yleiset edellytykset: rajoituksia saadaan käyttää vain, jos:
 - 1) rajoitus on lapsen edun mukainen sekä oikeassa suhteessa lapsen ikään ja kehitystasoon nähden;
 - 2) rajoitus on lapsen hoidon ja huolenpidon tai sijaishuoltoon johtaneen päätöksen tarkoituksen toteuttamisen kannalta perusteltu ja tarkoitukseen sopiva;
 - 3) rajoituksen käyttäminen on välttämätöntä lapsen oman taikka muiden henkilöiden terveyden vakavan vaarantumisen vuoksi, ruumiillisen koskemattomuuden turvaamiseksi taikka merkittävän omaisuusvahingon ehkäisemiseksi;
 - 4) rajoitus on oikeassa suhteessa suojeltavaan etuun nähden;
 - 5) lapsen mielipide rajoituksesta on selvitetty 20 §:n mukaisesti, ellei se ole ilmeisen mahdotonta; ja
 - 6) muut, lievemmat keinot eivät ole tilanteeseen soveltuvia.Rajoitus on toteutettava turvallisesti lapsen ihmisarvoa kunnioittaen, hänen yksilöllinen tilanteensa, ikänsä, sukupuolensa ja kulttuuri- ja uskonnollinen taustansa huomioiden.

Rajoituksen aikana on huolehdittava lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perustarpeista.

Rajoitus ei saa sisältää alistamista, kurittamista eikä muulla tavoin loukkaavaa kohtelua.

Rajoituksen käyttö on lopetettava heti, kun rajoittaminen ei enää ole välttämätöntä.

Rajoitusta ei saa käyttää rangaistuksena eikä sen käytöllä saa aiheuttaa lapselle vahinkoa tai haittaa.
- Lapsen edun mukaisuus ja tarkoituksenmukaisuus sijaishuollon toteuttamiseksi, suhteellisuus periaate
- ikä, kehitystaso, sukupuoli ja kulttuuri- ja uskonnollinen tausta huomioitava
- Miten lasta on kuultu ennen rajoituksesta päättämistä tai sen toteuttamista sekä mikä oli lapsen mielipide asiasta. (huom. myös LSL 5§ Lapsen ja nuoren mielipide ja toivomukset sekä 20 § Lapsen mielipiteen selvittäminen ja kuuleminen)

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman sisältö

6) yleisistä toimintatavoista rajoitusten käytön jälkeen

- Lastensuojelulaki 74 a §, Rajoituksen lapsikohtainen arviointi:

”Jos lapseen on kohdistettu tässä laissa tarkoitettuja rajoituksia, sijaishuoltopaikassa on arvioitava niiden käyttöä yhdessä lapsen kanssa heti, kun hän kykenee ymmärtämään asian merkityksen. Arvioinnissa on käytävä lapsen kanssa läpi rajoitukseen johtanutta tilannetta, rajoituksen 61 a §:n mukaista tarvetta ja perusteita 30 §:ssä tarkoitetun lapsen asiakassuunnitelman mukaisesti, rajoituksen toteuttamistapaa ja vaikuttavuutta sekä toimenpiteeseen osallistuneen henkilöstön toimintaa tilanteessa. Sijaishuoltopaikan on käytävä lapseen kohdistettu rajoitus ja sen toteuttamistapa läpi yhdessä myös lapsen huoltajien kanssa, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta tai mahdotonta. Sijaishuoltopaikan on toimitettava tiedot lapseen kohdistetuista rajoituksista sekä selvitys rajoitusten lapsikohtaisesta arvioinnista lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle viipymättä. Jos lapseen on kohdistettu useita, peräkkäisiä, yhtäaikaista tai pitkäaikaista rajoituksia, on lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän arvioitava lapsen kokonaistilanne, lapselle sopivan ja riittävän hoidon ja palvelujen tarve sekä vastaavatko sijaishuoltopaikan henkilöstön määrä ja osaaminen sekä tilat lapsen tarpeita. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on keskusteltava lapsen ja lapsen huoltajien kanssa, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta tai mahdotonta, lapseen kohdistetuista rajoituksista ja niiden perusteista.”

- Milloin ja miten rajoitustilanne jälkipuidaan lapsen kanssa? Miten asiat kirjataan?
- Miten tilanne käydään lävitse muiden lasten kanssa?
- Milloin ja miten henkilökunnan kanssa tilanteesta tiedotetaan ja keskustellaan?
- Milloin ollaan lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään ja huoltajiin yhteydessä?
- Milloin rajoitus vaikuttaa hoito- ja kasvatussuunnitelmaan sekä asiakassuunnitelmaan?

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman sisältö

7) siitä, kuinka lapsille kerrotaan heidän muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuuksistaan

- LSL 32 a § Tieto käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista
- Lapselle ja huoltajille tulee antaa viipymättä tieto lastensuojelulain nojalla tehtyjen päätösten sisällöstä ja perusteista.
- LSL 89 §:n mukaan 12 vuotta täyttänyt lapsi saa hakea erikseen muutosta häntä itseään koskevissa lastensuojeluasioissa.
- Kerrottava muutoksenhakukeinoista, oikeussuojakeinoista ja mahdollisuudesta saada oikeusapua. Kerrotaan sosiaaliasiamiehen toiminnasta ja annetaan tämän yhteystiedot. Kerrotaan muistutusmenettelystä ja kantelun tekemisestä.
- Lapselle on annettava tietoa omista oikeuksistaan, jotta hän voi tunnistaa, milloin niitä on loukattu.
- Lapsella on aina oltava asioistaan vastaavan sosiaalityöntekijän nimi ja yhteystiedot sekä mahdollisuus ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään viipymättä
- Huom. myös LSL 53 § 2 mom. Tietojen antaminen lapselle ja mahdollisuus keskusteluun;
”Lapselle on järjestettävä asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävä mahdollisuus tavata henkilökohtaisesti hänen asioistaan vastaavaa sosiaalityöntekijää tai muuta lastensuojelun työntekijää muiden läsnä olematta ja keskustella häntä itseään ja sijaishuollon toteuttamista koskevista asioista.”

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman tarkastaminen

- Suunnitelman päivittäminen olisi hyvä olla jatkuva prosessi kuten omavalvonnan muutenkin. Tarkistettava kuitenkin vähintään kerran vuodessa.
- Voidaanko päivittäminen yhdistää asiakaspalautteisiin, omaohjaaja keskusteluihin, yhteisöpalavereihin, tiimipalavereihin, työnohjaukseen...jne
- Suunnitelma on laadittava ja tarkastettava yhdessä lasten kanssa. Lasten mielipiteiden, osallisuuden ja äänen tulisi näkyä suunnitelmasta. Suunnitelman laatimis- ja tarkastamisprosessi tulisi avata joltain osin suunnitelmaan.
- Suunnitelman on oltava nähtävillä yksikössä ja se lähetetään lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle (+ sijaintikunnalle).

Tulevaisuudesta

- Ollaan vahvasti menossa kohti sähköistä maailmaa.
- THL kehittää kansallista lastensuojeluyksikköjä koskevaa Lasteri –rekisteriä/tietopohjaa.
- Hyvää kohtelua koskevasta suunnitelma voi olla yksikön käyntikortti ja laatukuvaus.
- Näkemyserot terveydenhuollon ja sosiaalihuollon tavassa suhtautua valvontaan; terveydenhuollossa asiakasturvallisuutta pidetään kilpailuetuna, mutta sosiaalihuollossa palvelun tuottajat eivät tarkastele toimintaansa samalla tavoin objektiivisesti kuin terveydenhuollossa.
- Tuleva lastensuojelulain uudistuminen vuonna ”2022 tai 2023”. Vaativa sijaishuolto muuttaa merkittävästi sijaishuollon kenttää (Lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti STM 2020:28)

Aluehallintovirasto

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Linnankatu 3
PL 293, 90101 Oulu
kirjaamo.pohjois(at)avi.fi
Puhelinvaihte 0295 017 500
sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi